

Exam. Code : 214701

Subject Code : 4990

M.A. Sociology 1st Semester

GENDER AND SOCIETY

Paper—IV Opt. (i)

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—100

Note :— Candidates are to attempt **FIVE** questions, **ONE** from each Section. **Fifth** question may be attempted from any Section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

1. Define Gender. How is gender socially constructed in Indian Society ?
2. Explain Patriarchy in India by illustrating various examples. Do you think that feminist movements are challenging the patriarchal values ?

SECTION—B

1. Define Gender Inequality. Explain different types of gender inequalities depicted in Indian Society.
2. Write notes on the following :
 - (a) Property Rights of Women.
 - (b) Community Power Structure.
 - (c) How does patriarchy prevail in Domestic sphere ?
 - (d) Women's Work.

SECTION—C

1. Write a critique of the Indian Development Paradigm from Gender Perspective.
2. Write a detailed note on Gender and Development.

SECTION—D

1. Define Empowerment. Discuss the factors responsible for hampering women's empowerment.
2. Discuss the role played by State and NGOs in Women Empowerment.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ—ੳ

1. ਲਿੰਗ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਦਾ ਸਮਾਜਕ ਨਿਰਮਾਣ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
2. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਿਤਸੱਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਲਹਿਰਾਂ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ?

ਭਾਗ—ਅ

1. ਲਿੰਗ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿੰਗ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

(ੳ) ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ।

(ਅ) ਸਮੁਦਾਇ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਰਚਨਾ।

(ੲ) ਘਰੇਲੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਿੱਤਸੱਤਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

(ਸ) ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦਾ ਕੰਮ।

ਭਾਗ—ੲ

1. ਲਿੰਗ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਵਿਕਾਸ ਪੈਰਾਡਿਗਮ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਲਿਖੋ।

2. ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ—ਸ

1. ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

2. ਮਹਿਲਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਅਤੇ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।